

Innspill til Lesekommisjonen

I Nordre Follo kommune har 75 lærere fra 15 grunnskoler gitt innspill om hvilke områder de mener Lesekommisjonen kommer med anbefalinger om. Lærernes innspill er samlet og oppsummert nedenfor, med vekt på de områdene som oftest ble framhevet som særlig viktige.

1. Kvalitet i begynneropplæring og forskningsbaserte metoder

Lærerne vurderer begynneropplæringen som et av de viktigste områdene for å sikre god leseutvikling. De framhever betydningen av en systematisk, forskningsbasert og kompetent begynneropplæring som grunnlag for videre leseutvikling, støttet av tilstrekkelig bemanning og nødvendige ressurser. Tilpasset leseopplæring framheves som avgjørende for elevenes mestring, motivasjon og videre læring. Lærerne etterlyser derfor tydeligere råd om metoder, progresjon, tiltak for elever som strever, og kompetanseutvikling for lærere. De ønsker nasjonale anbefalinger som kan bidra til mer felles praksis og høyere kvalitet i den første leseopplæringen.

2. Lesemotivasjon, leseglede og leseutholdenhet

Lesemotivasjon, leseglede og leseutholdenhet er temaer som flest lærere peker på som områder hvor det er behov for mer konkrete anbefalinger. Leseplede trekkes fram som en forutsetning for leseutvikling. Mange lærere beskriver det som stadig mer utfordrende å motivere elever til å lese lengre tekster og utvikle gode, varige lesevaner. De skriver at mange elever i dag leser mindre på eget initiativ og har redusert utholdenhet i møte med lengre tekster. Lærerne ønsker konkrete anbefalinger om hvordan skolen kan styrke elevenes motivasjon for lesing, både gjennom skolens arbeid og i samarbeid med hjemmet. De etterlyser også anbefalinger om systematiske tiltak som gir elever mer tid til sammenhengende lesing gjennom hele skoleløpet.

3. Styrking av skolebibliotek og tilgang på tilrettelagt litteratur

Lærerne trekker fram tilgang til variert litteratur som en avgjørende faktor for leseutvikling og å skape leseplede. Mange ønsker sterkere anbefalinger om skolebibliotek. De etterlyser økt kompetanse og tydelige beskrivelser av hvilken rolle skolebibliotek kan spille for lesekultur, læring og leseutvikling på tvers av fag. Skolebiblioteket beskrives som langt mer enn en boksamling, det er en viktig pedagogisk ressurs og læringsarena for lesing og læring i alle fag.

Særlig etterspørres et bredt utvalg av oppdaterte og nivåtilpassede bøker og læreverk. Lærerne ønsker bedre tilgang til variert, aldersadekvat og lettlest litteratur som treffer elevenes interesser og lesenivå, samtidig som det oppleves relevant for aldersgruppen. Mange lærere beskriver at dagens tilbud ofte oppleves som for barnslig for eldre elever, noe som kan redusere både motivasjon og deltakelse. De begrunner disse anbefalingsønskene med at engasjerende litteratur, jevnlig høytlesing på alle trinn og tilpasset opplæring er avgjørende for både lesemotivasjon, leseutholdenhet og for å utvikle gode lesevaner over tid.

Andre områder som trekkes fram for god leseopplæring og leseglede

I tillegg er det en andel lærere som fremhever viktigheten av arbeid med følgende:

Språkutviklende undervisning

Flere lærere framhever betydningen av språkutviklende undervisning i alle fag gjennom skoleløpet. Fagenes egenart med ulike fagord og teksttyper, stiller høye krav til lærernes rolle som lese- og språklærere i sine fag. Lærerne etterlyser anbefalinger om hvordan skolene kan sikre tilpasninger, forståelse og progresjon innen blant annet lesestrategier og begrepsutvikling i alle fag, slik at elevene delta aktivt og være inkludert i undervisningen.

Nært samarbeid hjem - skole

Lærerne trekker også fram samarbeid mellom hjem og skole som en sentral faktor i utviklingen av gode lesevaner. Mange peker på betydningen av høytlesing, lesende rollemodeller, daglig lesing hjemme. Foresatte beskrives som viktige støttespillere i leseutvikling og lesekultur.

Skjermbruk, fysiske læremidler og håndskrift

Flere lærere ønsker anbefalinger knyttet til skjermbruk, fysiske læremidler og håndskrift. De peker på behov for en mer balansert bruk av digitale verktøy, styrking av papirbaserte læremidler samt tydeligere vektlegging av håndskriftens betydning for lesing, læring og kognitiv utvikling.

Lesevansker, flerspråklig bakgrunn og visuell støtte

Noen lærere etterlyser konkrete anbefalinger om hva skoler og lærere kan gjøre når den ordinære leseopplæringen ikke er tilstrekkelig. De ønsker forskningsbaserte råd om tiltak

og metoder for elever som strever med avkoding og forståelse. Lærerne etterspør også kompetanse og veiledning om leseopplæring for nyankomne elever og elever som lærer norsk som andrespråk. Videre ønsker de mer kompetanse om bruk visuell støtte og ASK-symboler i undervisningen. Det trekkes fram at mer enhetlige systemer for visuell støtte på tvers av skoler kan bidra til større forutsigbarhet, bedre forståelse og inkludering for elevene.

Oppsummeringen er skrevet på vegne av lærerinnspill fra Nordre Follo.

Kristine Borg Thime